Súd:	Okresný súd Trenčín
Spisová značka:	80C/39/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3124206477
Dátum vydania rozhodnutia:	17. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Silvia Kysucká
ECLI:	ECLI:SK:OSTN:2024:3124206477.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín, sudkyňou Mgr. Silviou Kysuckou, v spore žalobcov 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XXX, D. E., 2/ D. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX/X, D. E., 3/ A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XX, D., všetci žalobcovia právne zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Pavel Loduha, s.r.o., IČO: 50469258, so sídlom Slovenských partizánov 1131/51, Považská Bystrica, proti žalovanej KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00585441, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, právne zastúpená JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, IČO: 37928422, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o zaplatenie majetkovej a nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcom 1/, 2/ a 3/ každému po 12.000 eur titulom nemajetkovej ujmy, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku žalobu čo do náhrady nemajetkovej ujmy z a m i e t a .

III. Konanie v časti o zaplatenie sumy 2.802,12 eur titulom majetkovej ujmy z a s t a v u j e .

IV. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 663,88 eur titulom majetkovej ujmy, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ m a j ú voči žalovanej v časti náhrady nemajetkovej ujmy nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorú náhradu trov konania je žalovaná povinná zaplatiť právnemu zástupcovi žalobcov 1/, 2/ a 3/ do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá vyšší súdny úradník.

VI. Žalovaná m á voči žalobkyni 1/ v časti náhrady majetkovej ujmy nárok na náhradu trov konania v rozsahu 61,70%, ktorú náhradu trov konania je žalobkyňa 1/ povinná zaplatiť právnemu zástupcovi žalovanej do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ sa podanou žalobou domáhali zaplatenia nemajetkovej ujmy každému zo vo výške 10.000 eur a žalobkyňa 1/ aj majetkovej ujmy vo výške 3.466 eur. Dôvodili, že tunajší súd uznal I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/X-X, 017 01 Považská Bystrica (ďalej len „škodca“) vinným, že dňa 13.01.2023 asi o 19:35 hod. v Považskej Bystrici riadil osobné motorové vozidlo v intraviláne obce a v dôsledku rýchlosti 68 km/h a v dôsledku nevenovania sa plne vedeniu vozidla a nesledovania situácie v cestnej premávke, za zníženej viditeľnosti aj vplyvom dažďa, nedbal na zvýšenú opatrnosť voči chodcom, nedal prednosť chodkyni A. D. (ďalej len „poškodená“ alebo „matka“), ktorá prechádzala

cez vozovku po priechode pre chodcov, do ktorej bez akejkoľvek reakcie narazil pravou prednou časťou, pričom na následky zranení poškodená zomrela. Škodca bol povinný nahradiť škodu žalobcovi 2/ vo výške 1.076,16 eur a so zvyškom nároku na náhradu škody bol žalobca 2/ odkázaný na civilný proces. Túto škodu škodca uhradil. Priznané neboli náklady na vybudovanie pomníka poškodenej, pričom ako majetkovú ujmu považujú sumu 3.466 eur, ktorá suma vyplýva z objednávky a potvrdenia od kamenárstva, kde si objednali vyhotovenie pomníka. Ďalej dôvodili, že sú deťmi poškodenej s tým, že konaním škodcu došlo k zásahu do ich osobnostných práv. Túto ujmu si uplatnili u žalovanej, s ktorou má škodca uzatvorené povinné zmluvné poistenie. Ďalej žalobcovia uviedli, že so svojou matkou – poškodenou boli v úzkom každodennom kontakte, kedy im matka každodenne pomáhala s ich deťmi. Chodila pre ich deti do škôl, učila sa s nimi v čase, kedy oni museli byť v práci. S matkou tvorili fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami.
K žalobe pripojili listinné dôkazy: Vyrozumenie k uplatnenému nároku zo dňa 01.08.2023, objednávka hrobového miesta zo dňa 22.03.2024, potvrdenie o prevzatí objednávky, rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 5T/25/2023-275 zo dňa 13.11.2023, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23To/9/2024-297 zo dňa 05.03.2024.

2. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe nepoprela skutkové tvrdenia žalobcov. Uviedla však, že čo sa týka sumy 3.466 eur, táto „škoda“ nie je ničím preukázaná, t.j. že by u žalobkyne 1/ došlo k vynaloženiu týchto nákladov. Okrem toho, v zmysle § 2 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. je úhrada nákladov na zriadenie pomníka limitovaná na sumu 663,88 eur. V súvislosti s nemajetkovou ujmou žalovaná uviedla, že okrem tvrdeného príbuzenského vzťahu k poškodenej však žaloba neobsahuje žiadne, resp. len minimalistické a v zásade nepreskúmateľné tvrdenia o vzťahoch žalobcov s poškodenou, ktoré za daného stavu neodôvodňujú a nepreukazujú nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Napokon žalovaná uviedla, že škodca sa žalobcovi 2/ riadne a opakovane ospravedlnil a aj nahradil priznané škodové nároky v trestnom konaní. Takisto je zrejmý zlý zdravotný stav poškodenej v čase dopravnej nehody, ktorý taktiež prispel k jej tragickým následkom. Žalobu navrhla zamietnuť.

3. Žalobcovia v replike uviedli, že ich matka bola riadne pochovaná, náklady na úpravu hrobového miesta preukázali objednávkou a po dokončení bude vystavená riadna faktúra na dohodnutú cenu 3.466,- eur. Avšak vzhľadom na ustanovenie § 2 ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. žiadajú priznať žalobkyni 1/ sumu 663,88 eur a vo zvyšku týchto nákladov berú žalobu späť. V súvislosti s nemajetkovou ujmou uviedli, že v danom prípade je splnená požiadavka § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaná je pasívne vecne legitimovaná. To, ako došlo k usmrteniu ich matky, je dôležité pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy. Vzťah žalobcov k matke bol založený na silnom citovom vzťahu. Žalobcovia 1/ a 2/ bývali s matkou v tesnej blízkosti, denne sa navštevovali, všetky spoločenské aktivity vykonávali spolu aj so žalobcom 3/, ku ktorému chodili pravidelne na chatu. Aj keď ich matka bola na dôchodku, bola vitálna, žalobkyni 1/ chodievala pre deti do škôlky. Smrť matky ich hlboko zasiahla. Najviac im však chýba jej každodenná prítomnosť a ich smútok nie je možné odčiniť žiadnymi peniazmi. V súvislosti s výškou nemajetkovej ujmy poukázali na článok v Advokátskom bulletine 2/2023, v zmysle ktorého by mal byť objektívny základ pre stanovenie výšky odškodnenia za zničenie najbližších rodinných väzieb stanovený v rozsahu 40 až 50 tisíc eur. V závere uviedli, že výšku nemajetkovej ujmy upravujú na sumu 15.000 eur pre každého a z toho dôvodu žiadali pripustiť zmenu žaloby, o čom aj súd na pojednávaní dňa 17.09.2024 rozhodol.
K replike priložili listinné dôkazy: plnomocenstvo zo dňa 05.09.2022, potvrdenie zo dňa 13.06.2024 a 10.06.2024, listinu – rozsah denného pobytu dieťaťa v školskom klube detí.
4. Žalobcovia na pojednávaní zotrvali na podanej žalobe a žiadali zaviazať žalovanú k úhrade sumy 15.000,- eur pre každého zo žalobcov, a sumu 663,88 eur. Strata matky ako jednej z najbližších príbuzných je nenapraviteľná a nedá sa žiadnym spôsobom reparovať. Už týmto je splnená požiadavka § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Okolnosti, za ktorých k nehode došlo, sú podrobne popísané v trestnom konaní, pričom ide o hrubé zavinené porušenie škodcu a na to treba prihliadať. Ďalej je jednoznačné, že zdravotný stav poškodenej by bez zavinenia škodcu nespôsobil jej smrť. Smrť matky žalobcov predstavuje mimoriadnu udalosť s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia-ospravedlnenie škodcu jednému zo žalobcov nepostačujúca a preto je potrebné aplikovať ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s náhradou trov konania poukázali na to, že ak bola žalobcom priznaná aspoň časť žalobného nároku, nemožno ich ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu.
Na pojednávaní žalobkyňa 1/ predložila k nahliadnutiu mobilný telefón s fotografiou pomníka s náhrobnou doskou. Uviedla, že sumu z objednávky za pomník už uhradila.

5. Žalovaná na pojednávaní uviedla, že na základe vykonaného dokazovania považuje nárok v časti o zaplatenie majetkovej ujmy vo výške 663,88 eur za preukázaný, keďže z fotografie predloženej žalobkyňou 1/ je zrejmé, že pomník bol vyhotovený. V súvislosti s nemajetkovou ujmou uviedla, že základ sporný nie je a žalovaná nepopiera skutkové tvrdenia uvádzané žalobcami, avšak tieto skutkové tvrdenia sú uvedené nekonkrétne, nepreskúmateľne. Je treba zohľadniť, že vinník nehody sa opakovane žalobcom ospravedlnil, nahradil škodu, ku ktorej bol trestným rozsudkom zaviazaný. Rovnako podľa názoru žalovanej má vplyv na rozhodnutie o výške prípadnej škody aj zlý zdravotný stav poškodenej. Rozhodnutie o výške nemajetkovej ujmy ponechala žalovaná na rozhodnutí súdu s prihliadnutím na zásadu proporcionality a primeranosti.

6. Súd na základe nesporných skutkových tvrdení, výsluchov žalobcov a listinných dôkazov, ktoré žalobcovia predložili na podporu svojich tvrdení, zistil nasledovný skutkový stav:

7. Medzi stranami sporu bolo nesporné a teda súd mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 5T/25/2023-275 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2To/9/2024-297 zo dňa 05.03.2024 bol škodca uznaný vinným, že dňa 13.01.2023 asi o 19:35 hod. v Považskej Bystrici riadil osobné motorové vozidlo značky Ford C-max evidenčné číslo D. po ceste 11/507 v smere od Prečína do centra mesta, kde v úseku cesty v kilometri 3.940, pri križovatke ulice Slovenských partizánov a miestnej komunikácie vedúcej k bytovým domom na sídlisku SNP, v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy, svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, okolnostiam, ktoré mohol predvídať, teda okolnosti možného predchádzania chodcov cez vozovku v intraviláne obce a v dôsledku rýchlosti 68 km/h, teda rýchlosťou, ktorá bola vyššia ako bola v danom úseku obce povolená a v dôsledku nevenovania sa plne vedeniu vozidla a nesledovania situácie v cestnej premávke, za zníženej viditeľnosti aj vplyvom dažďa, nedbal na zvýšenú opatrnosť voči chodcom, nedal prednosť chodkyni - poškodenej, ktorá prechádzala cez vozovku po priechode pre chodcov, vyznačenom zvislou dopravnou značkou, ako i vodorovným dopravným značením, a to z ľavej strany cesty na pravú v smere jazdy vozidla, do ktorej bez akejkoľvek reakcie narazil pravou prednou časťou, pričom na následky zranení pri dopravnej nehode poškodená zomrela.

8. Z vyššie uvedených trestných rozsudkov má súd za preukázané, a toto tiež nebolo sporné, že za tento skutok bol škodcovi uložený trest odňatia slobody v trvaní 24 mesiacov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 5 rokov, trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 60 mesiacov a tiež mu bola uložená povinnosť nahradiť žalobcovi 2/ škodu vo výške 1.076,16 eur. So zvyškom nároku na náhradu škody bol žalobca 2/ odkázaný na civilný proces. Súd mal na základe nesporných tvrdení za preukázané, že škodca žalobcovi 2/ túto škodu vo výške 1.076,16 eur uhradil.

9. Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2To/9/2024-297 zo dňa 05.03.2024 má súd za preukázané, že poškodená na následky zranení pri dopravnej nehode utrpela zlyhanie zväčšeného a chorobne postihnutého srdca pri zlomeninách rebier s poškodením pravých pľúc a vyplnením pravej pohrudničnej dutiny vzduchom a krvou, pričom na následky týchto zranení v NsP Považská Bystrica dňa 14.01.2023 o 04,10 hod zomrela. Z odôvodnenia predmetného rozsudku má súd za preukázané aj to, že odvolací súd prihliadol pri ukladaní predovšetkým trestu odňatia slobody aj na to, že bolo znaleckým dokazovaním preukázané, že poškodená mala také závažné zdravotné problémy, ktoré mohli s veľkou pravdepodobnosťou participovať na jej úmrtí v spojení so zraneniami, ktoré utrpela v inkriminovanom čase zavineným konaním škodcu. Napokon mal súd z odôvodnenia predmetného rozsudku za preukázané, že škodca vo vyjadrení k odvolaniu prokurátora proti trestnému rozsudku uviedol, že žalobcovi 2/ bezprostredne po nehode napísal ospravedlňujúci list, v ktorom sa mu ospravedlnil, vyjadril úprimnú ľútosť nad stratou blízkeho človeka a ponúkol mu možnosť pokryť všetky výdavky spojené s poslednou rozlúčkou pre poškodenú, pričom doposiaľ uhradil mu škodu vo výške 1.500 eur.

10. Z objednávky zo dňa 22.03.2024 a potvrdenia o prevzatí objednávky má súd za preukázané, že žalobkyňa 1/ objednala u KAMENÁRSTVA Marek Masaryk IČO: 53837339, vyhotovenie hrobového miesta pre poškodenú za cenu 3.466,- eur. Z fotografie v mobilnom telefóne predloženom žalobkyňou 1/ na pojednávaní má súd za preukázané, že pomník s náhrobnou doskou na meno poškodenej už bol vyhotovený a aj osadený. Vzhľadom k tomu, že žalovaná sumu čo do vynaloženia 663,88 eur na zhotovenie pomníka s náhrobnou doskou nerozporovala, súd mal vynaloženie sumy vo výške 663,88 eur na vyhotovenie pomníka s náhrobnou doskou žalobkyňou 1/ za preukázané.

11. Ďalej mal súd na základe nesporných skutkových tvrdení za preukázané (keďže žalobcovia toto tvrdili a žalovaná ich tvrdenia nepoprela), že žalobcovia sú deťmi poškodenej, s ktorou boli v úzkom každodennom kontakte. Poškodená im každodenne pomáhala s ich deťmi, chodila pre ne do škôl, učila sa s nimi v čase, kedy oni museli byť v práci. Smrťou poškodenej boli hlboko zasiahnuté ich rodinné väzby. S poškodenou tvorili fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Rodinný vzťah žalobcov a poškodenej bol založený na silnom citovom vzťahu. Žalobcovia 1/ a 2/ bývali s poškodenou v tesnej blízkosti, pravidelne sa navštevovali, všetky spoločenské aktivity vykonávali spolu aj so žalobcom 3/, ku ktorému chodili pravidelne na chatu. Aj keď poškodená bola na dôchodku, bola vitálna, žalobkyni 1/ chodievala pre deti do škôlky, keďže pracuje na zmeny. Najviac im však chýba jej každodenná prítomnosť a ich smútok nie je možné odčiniť žiadnymi peniazmi. Ďalej je nesporné, a teda má súd za preukázané, že škodca mal v čase dopravnej nehody uzatvorené so žalovanou povinné zmluvné poistenie.

12. Z výsluchu žalobkyne 1/ na pojednávaní mal súd za preukázané, že žalobkyňa 1/ a poškodená mali vzájomne veľmi pekný vzťah a denne sa navštevovali. Poškodená mala veľmi rada aj deti žalobkyne 1/, brávala ich na výlety, na chalupu, chodila k nim každé ráno, aby pomohla žalobkyni 1/ s deťmi, keďže táto pracovala od 6,00 hod.. Žalobkyňa 1/ vzhľadom na ich vzájomný vzťah si našla byt v blízkosti poškodenej. Poškodená bola súčasťou ich každodenného života. Je to pre žalobkyňu 1/ veľmi ťažké, keďže bývajú v blízkosti miesta, kde sa dopravná nehoda, pri ktorej prišla o matku, stala.

13. Žalobca 2/ vypovedal, a toto mal súd z jeho výsluchu za preukázané, že matka – poškodená žalobcom chýba, mali dobrý vzťah. Navštevovali sa raz-dva razy do týždňa, poškodená k nim chodievala na chalupu, oslavovali spolu sviatky.

14. Z výsluchu žalobcu 3/ na pojednávaní mal súd za preukázané, že poškodená sa so žalobcom 3/ a jeho rodinou vzájomne navštevovali, žalobca 3/ ju navštevoval vždy, keď išiel zároveň aj za bratom – žalobcom 2/.

15. Z listu zo dňa 01.08.2023 má súd za preukázané, že žalovaná vyrozumela právneho zástupcu žalobcov, že zaregistrovala uplatnený nárok na pohrebné náklady a požiadala o doručenie v liste uvedených dokumentov.

16. Z plnomocenstva na prebratie dieťaťa z MŠ zo dňa 05.09.2022, potvrdenia ZŠ SNP 1484, Považská Bystrica zo dňa 13.06.2024, listiny – rozsah denného pobytu dieťaťa v školskom klube detí ZŠ SNP 1484, Považská Bystrica ako i z potvrdenia MŠ Železničná, Považská Bystrica zo dňa 10.06.2024 má súd za preukázané, že poškodená mala súhlas na vyzvihovanie mal. detí I., A. a J. B. z MŠ Železničná, Považská Bystrica, resp. školského klubu detí v ZŠ SNP 1484, Považská Bystrica s tým, že mal. K. B. navštevovala MŠ Železničná, Považská Bystrica.

17. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

18. Podľa § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka, Pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení.

19. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

20. Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, (1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len „zákon o PZP“), náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

22. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

23. Podľa § 2 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., Náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádzajú do výšky 663,88 eura.

24. Žalobkyňa 1/ sa pôvodne domáhala zaplatenia sumy 3.466 eur titulom majetkovej ujmy - vynaložených nákladov na zriadenie pomníka a náhrobnej dosky. Podaním zo dňa 17.06.2024 okrem iného upravila tento nárok a žiadala priznať už len sumu 663,88 eur a v časti prevyšujúcej sumu 663,88 eur zobrala žalobu späť. Súd preto v súlade s ustanovením § 145 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 1 CSP konanie v časti o zaplatenie 2.802,12 eur (3.466 mínus 663,88) zastavil (výrok III.). Súhlas žalovanej so späťvzatím žaloby vzhľadom na ustanovenie § 146 ods. 1 veta druhá CSP nebol potrebný.

25. V ďalšom teda súd posudzoval nárok žalobcov 1/-3/ v sume 15.000 eur pre každého titulom nemajetkovej ujmy a nárok žalobkyne 1/ na zaplatenie sumy 663,88 eur titulom majetkovej ujmy - vynaložených nákladov na zriadenie pomníka a náhrobnej dosky.

26. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobcovia 1/-3/ sú deti poškodenej, ktorá zomrela v dôsledku dopravnej nehody zavinenej škodcom, ktorého motorové vozidlo bolo v čase nehody povinne zmluvne poistené u žalovanej. Ujma, ktorú žalobcovia 1/-3/ ako pozostalí po poškodenej utrpeli, je v priamej príčinnej súvislosti s danou dopravnou nehodou. Preto pokiaľ si žalobcovia 1/-3/ uplatňujú nemajetkovú ujmu spočívajúcu v zásahu do ich osobnostných práv každý vo výške 15.000 eur, sú aktívne vecne legitimovaní v spore. Žalobkyňa 1/ je aktívne vecne legitimovaná aj čo do uplatneného nároku na úhradu účelných nákladov spojených so zriadením pomníka a náhrobnej dosky vo výške 663,88 eur, keďže bolo preukázané, že bola to práve ona, kto vyhotovenie pomníka a náhrobnej dosky objednala, tento pomník a náhrobná doska sú už vyhotovené a osadené na hrob poškodenej, pričom žalobkyňa 1/ za uvedené aj zaplatila.

27. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo/1/2016 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2018 sa škodou pre účely zákona o PZP rozumie aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Z uvedeného rozhodnutia je teda zrejmé, že žalovaná je v danom spore čo do uplatnenia nemajetkovej ujmy pasívne vecne legitimovaná. Čo sa týka nároku žalobkyne 1/ na úhradu účelných nákladov na zriadenie pomníka a náhrobnej dosky vo výške 663,88 eur, aj v tomto prípade pasívna vecná legitimácia žalovanej je daná a vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP v spojení s § 427 Občianskeho zákonníka.

28. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, v súdenom prípade je nesporné, že zavineným konaním škodcu došlo k zásahu do rodinného a súkromného života žalobcov 1/-3/, keď pri dopravnej nehode zahynula ich matka. U škodcu sú splnené predpoklady zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti žalobcov 1/-3/ vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, nakoľko bol rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 5T/25/2023-275 zo dňa 13.11.2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23To/9/2024-297 zo dňa 05.03.2024 uznaný vinným z prečinu usmrtenia poškodenej, ktorá bola matkou žalobcov. Tým bola preukázaná zodpovednosť škodcu za neoprávnený zásah do osobnostného práva žalobcov 1/-3/ na súkromie a rodinný život s blízkou osobou. Uvedené v danej veci sporné nebolo. Vzhľadom na špecifickosť neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život všetkých žalobcov má súd za to, že odstrániť následky takéhoto závažného zásahu vo forme primeraného zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka by nebolo postačujúce. Preto v súdenom prípade je namieste priznať žalobcom 1/-3/ nemajetkovú ujmu podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka.

29. Žalobcovia si náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili výlučne voči žalovanej, čo im umožňuje ustanovenie § 15 ods. 1 zákona o PZP. Ako už bolo uvedené vyššie, náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy totiž spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto žalovanej ako poisťovateľovi zodpovednosti škodcu za škodu na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o PZP vzniká povinnosť uhradiť nemajetkovú ujmu žalobcom 1/-3/. Sporná však bola jej výška.

30. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka smerodajné 2 kritériá: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia), a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Druhé kritérium je stanovené veľmi všeobecne z dôvodu, nakoľko sa uplatňuje tak vo vzťahu k postihnutej osobe, ako i k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napr. či išlo u pôvodcu o ľahkú nedbanlivosť, hrubú nedbanlivosť alebo až o úmysel a pod.).

31. Účelom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmiernenie následkov vzniknutej ujmy a nie nahradiť život človeka, pretože to ani nie je možné. Súd však musí na základe určitých objektívnych kritérií určiť jej primeranú výšku. Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy posudzoval okolnosti tak na strane pozostalých žalobcov, poškodenej ako i na strane škodcu. Čo sa týka okolností na strane žalobcov, súd na rozdiel od žalovanej má za to, že žalobcovia dostatočne v konaní preukázali, že vzťah matka-deti bol silný a vrúcny, a aj napriek tomu, že každý zo žalobcov je už plnoletý (v čase dopravnej nehody 34 rokov, 54 rokov a 53 rokov) a založil si vlastnú rodinu, je zrejmé, že aj ich matka –poškodená bola jej súčasťou. Žalobcovia poškodenú často navštevovali, pomáhala im s deťmi, trávili čas na chalupe, oslavovali spolu sviatky. Poškodená mala veľmi pekný vzťah nielen so žalobcami, ale aj s vnúčatami. Žalobkyni 1/ pomáhala s deťmi, brávala ich na výlety, na ihrisko, vyberala ich zo škôlky či školského klubu. Ako vypovedala žalobkyňa 1/, poškodená bola začlenená do ich každodenného života. Už aj skutočnosť, že žalobkyňa 1/ si našla byt v blízkosti bývania poškodenej svedčí o tom, že žalobkyňa 1/ mala k matke veľmi blízky, intenzívny a pozitívny vzťah. Súd má za to, že skutočnosti, ktoré vo svojich písomných podaniach žalobcovia o svojom vzťahu k poškodenej uviedli, čo napokon žalovaná nerozporovala a súd to preto považoval za nesporné, v spojení s tým, čo bolo zistené výsluchom žalobcov na pojednávaní, sú dostatočné na preukázanie ich vzťahu k poškodenej pred dopravnou nehodou. To, že žalobcovia s poškodenou trávili čas, či už každodenne, alebo vždy keď to bolo možné, stretávali sa s ňou, oslavovali spoločne sviatky svedčí o tom, že poškodená ako matka bola skutočne jedna z ich najbližších osôb v živote. Súd na základe vykonaného dokazovania nepochybuje o tom, že išlo o súdržnú rodinu, v ktorej si boli jeden druhému vzájomnou oporou. V konaní bola preukázaná existencia kvalitného vzťahu žalobcov a poškodenej navzájom a prirodzene silná vzájomná citová väzba.

32. Súd teda uzatvára, že úmrtie poškodenej nepochybne zasiahlo do života jej detí – žalobcov a nenávratne pretrhlo doterajšie väzby, čím žalobcovia stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať svoj rodinný život, citové a sociálne väzby vo vzťahu k poškodenej – ich matke, a to aj napriek tomu, že žalobcovia v čase úmrtia matky už boli plnoletí, neboli na matku existenčne a finančne odkázaní a mali založené svoje rodiny. Nadobudnutím plnoletosti detí sa vzťahy medzi nimi a rodičmi automaticky nepretŕhajú, ale častokrát (tak, ako to bolo v tomto prípade) zostávajú minimálne rovnako silné a kvalitnejšie, ak nie viac.

33. Čo sa týka osoby poškodenej, nebolo sporné, že v čase nehody (rok 2023) mala 74 rokov (rok narodenia XXXX) a bola dôchodkyňa. Hoci z odôvodnenia trestného rozsudku je zrejmé, že poškodená mala závažné zdravotné problémy, ktoré – ako to vyplynulo z výsledkov znaleckého dokazovania v trestnom konaní – mohli s veľkou pravdepodobnosťou participovať na jej úmrtí, nebyť však zranení, ktoré utrpela pri dopravnej nehode zavineným konaním škodcu, by zjavne nezomrela a aj naďalej mohla byť súčasťou života žalobcov. V konaní neboli preukázané skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o spoluzavinení poškodenej na dopravnej nehode. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, k dopravnej nehode došlo na priechode pre chodcov a poškodená neporušila žiadne povinnosti účastníka cestnej premávky. Ten, kto porušil svoje povinnosti, a podľa názoru súdu hrubo, bol práve škodca, ktorý v obci za zníženej viditeľnosti aj pod vplyvom dažďa jazdil rýchlosťou 68 km/h, teda o 18 km/h vyššou rýchlosťou než je v zmysle zákona najvyššia povolená rýchlosť v obci, pričom napriek priechodu pre chodcov vyznačenom zvislou dopravnou značkou a aj vodorovným dopravným značením, nedal prednosť poškodenej, ktorá v tom čase prechádzala cez vozovku po priechode pre chodcov. Takéto hrubé porušenie povinnosti škodcom je okolnosťou, ktorú treba vziať do úvahy pri rozhodovaní

o výške nemajetkovej ujmy. Čo sa okolností na strane škodcu týka z vykonaného dokazovania vyplynulo, že škodca sa ospravedlnil, avšak len žalobcovi 2/.

34. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd okrem vyššie uvedených kritérií zohľadnil aj rozhodovaciu činnosť súdov, keďže v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady (viď napr. nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 492/2012, sp. zn. III. ÚS 288/2017). V porovnateľných veciach (dopravné nehody s následkom smrti u poškodenej osoby) súdy Slovenskej republiky rozhodovali napr. nasledovne: rozhodnutie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 21C/69/2022 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8Co/43/2023 – priznaná nemajetková ujma plnoletým deťom 7.000 eur a 13.000 eur, rozhodnutie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 15C/19/2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/55/2020 – priznaná nemajetková ujma plnoletým deťom 10.000 eur a 12.000 eur, rozhodnutie Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 11C/22/2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21Co/3/2023 – priznaná nemajetková ujma manželke 17.000 eur a plnoletému dieťaťu 10.000 eur, rozhodnutie Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 6C/33/2020 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/72/2021 – priznaná nemajetková ujma manželke 20.000 eur a plnoletým deťom po 13.000 eur, rozhodnutie Okresného súdu Nitra sp. zn. 12C/19/2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/182/2019 – priznaná nemajetková ujma plnoletým deťom 13.000 eur a 15.000 eur, rozhodnutie Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 13C/8/2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27Co/61/2020 – priznaná nemajetková ujma plnoletým deťom každému po 10.000 eur.

35. Je zrejmé, že ani v jednom z vyššie uvedených rozsudkoch súdy nepriznali vyššiu sumu než 15.000 eur pokiaľ išlo o pozostalé plnoleté dieťa, resp. 20.000,- eur pokiaľ išlo o pozostalú manželku. Ak teda žalobcovia v súvislosti s výškou nemajetkovej ujmy argumentujú článkom v Advokátskom bulletine, v zmysle ktorého by mal byť objektívny základ pre stanovenie výšky odškodnenia za zničenie najbližších rodinných väzieb stanovený v rozsahu 40 až 50 tisíc eur, súd uvádza, že takáto suma nezodpovedá rozhodovacej činnosti súdov v porovnateľných prípadoch. Z vyššie uvedených rozhodnutí súdov vyplýva priznaná suma nemajetkovej ujmy pri pozostalých plnoletých deťoch od 7.000 eur do 15.000 eur.

36. Súd teda zhodnotiac všetky kritériá podstatné pre určenie výšky nemajetkovej ujmy, s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť súdov Slovenskej republiky v porovnateľných veciach má za to, že primeraná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je v tomto prípade 12.000 eur a to pre každého zo žalobcov. Hoci žalobcovia 2/ a 3/ trávili s matkou v porovnaní so žalobkyňou 1/ menej času, nemožno skonštatovať, že by ich vzťah k matke bol menej intenzívny a že by ich jej smrť zasiahla menej ako žalobkyňu 1/. Ako už bolo skonštatované, všetci žalobcovia mali s matkou veľmi intenzívne citové väzby, čo je na priznanie nemajetkovej ujmy v rovnakej výške 12.000 eur pre všetkých žalobcov (výrok I.). Ani skutočnosť, že škodca sa ospravedlnil len žalobcovi 2/ nezakladá dôvod na to, aby mu bola priznaná nižšia suma oproti žalobcom 1/ a 3/, a to aj vzhľadom k vedenému trestnému stíhaniu, čo mohlo byť taktiež motiváciou k ospravedlneniu sa. Vo zvyšku súd žalobu čo do uplatnenia nemajetkovej ujmy zamietol (výrok II.).

37. V súvislosti s nárokom žalobkyne 1/ na zaplatenie sumy 663,88 eur súd uvádza, že tento nárok považuje za preukázaný. Je zrejmé, že žalobkyňa 1/ objednala u KAMENÁRSTVA A. A. v Pov. Bystrici vyhotovenie pomníka a náhrobnej dosky pre poškodenú v sume 3.466,- eur. Z fotografie predloženej žalobkyňou 1/ na pojednávaní je zrejmé, že pomník a náhrobná doska už boli aj na hrob poškodenej osadené a z vyjadrenia žalobkyne 1/ vyplýva, že dojednanú sumu 3.466 eur už aj uhradila. Žalovaná na pojednávaní vyhlásila, že tento nárok v časti o zaplatenie sumy 663,88 eur považuje za preukázaný. Súd preto zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 663,88 eur titulom majetkovej ujmy – na úhradu účelných nákladov spojených so zriadením pomníka a náhrobnej dosky, nakoľko nebolo preukázané, že by žalovaná túto sumu žalobkyni 1/ plnila, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok IV.).

38. V súdenom prípade rozhodnutie o výške náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu. V takom prípade patrí žalobcom 1/-3/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, aj keď im súd nepriznal celú uplatnenú sumu. Primárne je totiž to, že do práv žalobcov bolo zasiahnuté, čo znamená plný úspech vo veci čo do uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu, pričom výška nemajetkovej ujmy je až druhotná. Súd preto v súlade s § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcom 1/-3/ voči žalovanej nárok na

náhradu trov konania v rozsahu 100% a o konkrétnej výške rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením (výrok V.).

39. Žalobkyňa 1/ si pôvodne uplatnila majetkovú ujmu vo výške 3.466 eur, pričom úspešná bola len čo do zaplatenia 663,88 eur. V rozdiele súd konanie vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby zastavil. Súd konštatuje, že procesne zavinila čiastočné zastavenie konania žalobkyňa 1/, pretože zobrala žalobu v danej časti späť bez uvedenia dôvodu, ktorý by bol relevantný vo vzťahu k rozhodovaniu o nároku na náhradu trov konania v jej prospech. V ďalšej časti súd žalobe čo do zaplatenia 663,88 eur vyhovel. Súd preto priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 61,70%, čo je rozdiel medzi úspechom žalovanej 80,85% a jej neúspechom 19,15% podľa § 255 ods. 2 CSP. O konkrétnej výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením (výrok VI.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, ktoré sa podáva na Okresnom súde Trenčín v jednom vyhotovení.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka , uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis, §127 ods. 1,2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa osobitného predpisu (Exekučný poriadok).